

bij Open Deur 10, oktober 2022

In gesprek over 'Melk'

'Melk is goed voor elk, behalve voor Jan en Piet want die lusten het niet', 'Melk, de witte motor', Joris Driepinter, wie is er niet groot mee geworden? Melk maakte lange tijd dagelijks onderdeel uit van vele maaltijden. Maar melk, en zuivel in het algemeen, is de laatste tijd omstreden. We gaan er dan ook samen over in gesprek.

Om te beginnen

- Een nummer van *Open Deur* over melk kan bijna niet anders starten met de vraag: welk melkproduct is bij u het meest favoriet? En welk het minst?
- Welke associaties heeft u met melk?
- Misschien woonde u of woont u zelf op een boerderij met koeien. Vertel aan de rest iets over het proces van melken en wat daar allemaal bij komt kijken.
- Wat vindt u de mooiste koeiesoort?

Melk vroeger en nu

- Kunt u zich nog herinneren wanneer u als kind melk dronk? Was dat bijvoorbeeld bij bepaalde maaltijden of op bepaalde momenten? En was dat dan uit een speciale mok/beker/glas?
- Wat voor melk dronk u?
- Moest u verplicht melk drinken?
- Kwam de melkboer langs? Wat kunt u zich daar nog van herinneren?

Vroeger kwam de melk vaak rechtstreeks van de boerderij vandaan en moest toen thuis eerst worden gekookt. Er verscheen dan nogal eens een vlies op de melk. Voor velen een gruwel.

- Hoe ervaarde u dat?

Veel mensen dronken op de lagere school schoolmelk.

- U ook? Zo ja, wat vond u ervan?
- Drinkt u nu melk? Zo ja, wat drinkt u? Zo nee, waarom niet?
- Drinkt u weleens iets anders dan koeienmelk?
- Als u melk drinkt, op welke momenten dan?
- Welke zuivelproducten gebruikt u nog meer?

Melk niet onomstreden

- Kijkt u tegenwoordig anders dan vroeger naar zuivel? Kunt u dat toelichten?
- In het openingsartikel van deze *Open Deur* (pag. 2) wordt een aantal redenen genoemd waarom zuivel omstreden is geraakt:
 - ongezond

- koeien worden 'uitgemolken'
- veeteelt legt te veel beslag op de aarde
- Met welk van deze drie redenen voelt u zichzelf het meest verbonden? Kunt u uitleggen waarom?
- Gaat u op een duurzame(re) manier met zuivel om? Zo ja, op welke manier? Zo nee, kunt u vertellen waarom niet?
- Heeft uw geloof hier iets mee te maken?
- Bent u bereid (als u in de gelegenheid bent) om meer voor zuivel te betalen en het van een biologisch boerenbedrijf te kopen, zoals van de familie Roorda (pag. 10)?

Melk in de Bijbel

- Welke bijbelgedeelten/bijbelverzen kent u die gaan over melk?¹
- Lees met elkaar Exodus 3:1-10

1 Mozes was gewoon de schapen en geiten van zijn schoonvader Jetro, de Midjanitische priester, te weiden. Eens dreef hij de kudde ver de woestijn in, en zo kwam hij bij de Horeb, de berg van God.

2 Daar verscheen de engel van de HEER aan hem in een vuur dat uit een doornstruik opvlamde. Mozes zag dat de struik in brand stond en toch niet door het vuur werd verteerd. 3 Hoe kan het dat die struik niet verbrandt? dacht hij. Ik ga dat wonderlijke verschijnsel eens van dichtbij bekijken. 4 Maar toen de HEER zag dat Mozes dat ging doen, riep Hij hem vanuit de struik: 'Mozes! Mozes!' 'Ja, ik luister,' antwoordde Mozes.

5 'Kom niet dichterbij,' waarschuwde de HEER, 'en trek je sandalen uit, want de grond waarop je staat, is heilig. 6 Ik ben de God van je vader, de God van Abraham, de God van Isaak en de God van Jakob.' Mozes bedekte zijn gezicht, want hij durfde niet naar God te kijken.

7 De HEER zei: 'Ik heb gezien hoe ellendig mijn volk er in Egypte aan toe is, Ik heb hun jammerklachten over hun onderdrukkers gehoord, Ik weet hoe ze lijden. 8 Daarom ben Ik afgedaald om hen uit de macht van de Egyptenaren te bevrijden, en om hen uit Egypte naar een mooi en uitgestrekt land te brengen, een land dat overvloeit van melk en honing, het gebied van de Kanaänieten, de Hethieten, Amorieten, Perizzieten, Chiwwieten en Jebusieten. 9 De jammerklacht van de Israëlieten is tot Mij doorgedrongen en Ik heb gezien hoe wreed de Egyptenaren hen onderdrukken. 10 Daarom stuur Ik jou nu naar de farao: jij moet mijn volk, de Israëlieten, uit Egypte weg leiden.'

- In dit bijbelgedeelte wordt het beloofde land gekarakteriseerd als 'een land dat overvloeit van melk en honing'. Wat stelt u zich daar bij voor?
- Wat moet zo'n land volgens u in ieder geval bevatten?
- Waarom zou het hier nu juist gaan over *melk* en *honing*? Hebt u daar een idee van?
- Waarmee zou u een land 'overvloeiende van melk en honing' willen/kunnen vergelijken?
- Bent u weleens ergens geweest waar u het gevoel had dat dit dicht in de buurt kwam van een land 'overvloeiende van melk en honing'?
- Wanneer verlangt u zelf naar een land dat overvloeit van melk en honing? Kunt u de smaakcombinatie van melk en honing waarderen?

¹ Voor de gespreksleider: zie [de website bij de statenvertaling](#) om te zien in welke bijbelverzen het over melk gaat.

Ter afsluiting (keuze)

- Zing Lied 723 uit *Liedboek, zingen en bidden in huis en kerk* met elkaar, waar het in couplet 2 gaat over het land van melk en honing.
- Speel met elkaar het spel 'boter, kaas en eieren'.
- Houd met elkaar een 'melkproeverij' van verschillende soorten melk (al dan niet geanonimiseerd) en praat door over wat je proeft.
- Luister ten slotte naar het lied Dat ik de aarde zal bewonen (zie ook *Open Deur* pag. 11).

Anne ter Schuur, predikant te Waddinxveen

archief gesprekshandreikingen

Op open-deur.nl/gesprek vindt u alle gesprekshandreikingen bij de nummers van *Open Deur* vanaf januari 2007.